

مکتبہ اسلامیہ

۱۸ نجی سنہ

جزو، عدد : ۸۲

سنہ ۱۳۱۶

اجتماعیه و اسلامیہ بی حاکی ، ترک کنگ نہ درلو بر منیت قومیه به علم اولدیغنی موضع ، صنعت و معرفتک بر منتی ، ثروت و سعادتک هانگی درجه سنه اصعاد ایدہ جگنی مشعر و دہا سائر لوازم مدنیہ بی شامل اثر لر هنوز لایقہ کوریمدی . مع مافیہ بونواقصک اکیال ایدیلہ جگندہ امیدمن بر کالدر . زمانمز چوق . براز دہا بکلیویرہلم . نہ اؤلور ؟ ہم شعر و ادب عوام براز فیض آسون .

احمد راسم

ملاحظه مخصوصه

گرك بۇيۇنجه و كرك براز وقتدن برو ارباب دقته خنده فرمای استهزا اؤله جق اشكال غریبه به صوقبلان املا بخته قارشماق ، قاریشوبده مرام آکلامق قابل اؤله مدیغنی کوره رك مأیوس اؤلمقدن البته خیرلودر . فقط بر آدمه و بر چوق آدمک بر آرمه گلسیله تشکلیتمش بر قومه « سن شویله دوشون بۆبله سویله ! ویا شمدی به قدر دوشندیگیزی اونتمقله برابر طور بیانگیزی دگشیدیرک ! » دیمک قیلندن تکلیف لرده بؤلانلره انسان نه نظرله باقہ جغنی بیله مامکده در .

ساده یازلم ! دینیور ! احمد راسمک دیدیگی کبی بزده بؤتکلیفه (پکی) دیلم . لکن ساده لگی کیرویه عطف نظرله حکمی کچمش و حتی قوم عثمانی آرسنده هیچ بروقت حکم و تاثیر کوسترمامش اؤلان الفاظی احیاده آرایسهک لسانمزی اوزبک ترکیه سنه چویرمش اؤلوروز . بزم بیلدیگمزه کوره ترقی کیرویه دونمک دگ ایلرویه گیتمکدر . ظنمزه قالورسه هر لسانده کلملر افهام ایدیلہ جک معنالر ایچون انتخاب اؤلور . یوقسه ملتک ناطیقینی توسیع و تزیین ایله لساننه عذوبت و بیاننه اوزکه برخلاوت ویرمش و آلتی یوز سنه دن برو انسبت حاصل اؤلمش اؤلان کلماتی و اسلوب افاداتی بشقه کلملر ، بشقه اسلوبلرله تبادل ترقی دگک ، تدنی در .

یازدیغیز یازولردن خلق برشی آکلامیورمی دینلہ جک ؟ اگر مقصد یازدیغیزی آکلامق ایسه آنک چارہ منی کلمات و اسلوبی تحویلده دگک ، خلقی اوقوتمقده خلقه ، اصول تفهیمی آکلامقده آرا منی در .

قسطمونیده هاویجه (چو کوندر) سیواسده پانجاره (دیب) کوتاهیده لحنیه (کلم) روم اینلنده پاتاهییه (قومیر) و سيلم نرده جوزده (قوز) یغورطهیه (باراق) دیدکاری ایچون لسان اکثریتی (دیاکت Dialecte) دیستان شیوه و لغت اقلیتیه تابع طوقمه هانگی قوم جواز ویرمشد که بزده بؤمثاله امتثال ایدم؟

عربی ایچون (قریش) نه ایسه بؤگونکی ترجه ایچونده (استانبول) اؤدر. حال بؤبله ایکن اوتانمدهن بزده قریمده چیقان ترجهان غزته سنک لسانی، سادکی بیان ایچون نمونه طوقلق تکلیفنده بؤنلییور.

بروقنلر قریمده اشتهار آرای کمال اولان فضلا، عثمانلی شیوه سیله یازو یازمیی، عثمانلی شیوه سیله شعر سوبله مگی مدار تمایز عدایدرلردی. بوغاغازیلر، حلیمگرایلر، دولنگرایلر، شاهینگرایلر بؤقولمزك برر شاهی، شاهد بلند اشتهاریدر.

شمیدی بز، هنوز عرییدن، فارسیدن قوللاندینی کلهلرک شکل املاسنی، ولوصرف ترجه اولسون، استعمال ایتدیگی لسانک نحوینی یلیان قریمده کی ترجهان غزته سنی مشق تقلید اتخاذایده جگزه فخارانه اعلان ایده گلدیگمز قومیت عثمانیه مزى تاتار شیوه بیانه مفتقر کوسترمکی اجل معرفت صایه جغز اوپله می؟ بنم المده اولسه بؤبله بر تکلیفنده بؤلان سر سمش عظمت قومیة عثمانیه نامنه خدانک برلگی حقیچون دینانی کسردم. هنوز معناسندن بیله خبردار اولدقلری حالده بزده (یاکشق) (شاتاف) کی کلهلرک استمالانی توصیه ایدیورلر.

انسان سوبلیه جگی سوزده دائما نزیه و ظریف کورنمکه و جل کلامیه بی مونس ولطیف ترکیلرله ایفایه مجبور ایکن اجزای کلامیهده غلیظ و ثقیل و هله غیر مأنوس کلهلر انتخابنه قالدشمق آکلامیه میه جغمز ظرافتلردندر.

(یاکشاق) ترجهده گلک دک صرناشمق، هرزه کولقدده بؤلنق، جان صیقه جق صورتده ییلشوب مسلط اولق، زوز کلک دک دیمکدر. (شاتاف) ایسه مداهنه معناسنه مستملدر. بؤگون ییلشق و یا صرناشق و یا مداهن کلهلری زیاده شایع و مستملدر؛ یوقسه (یاکشق) و (شاتاف) لفظلری می؟ فرض ایدم که بؤلنریده استعمال ایدنلر بؤلنسون. خلقه مجرّد بؤنی قوللان، شؤنی قوللانم! دیمک صلاحیتی کیه ویرمشد؟

بوگون هر کلمه عربیه یرینه بر کلمه ترکیه اقامه ایتک ایستیانلر دوشموردلری که بؤله بر تشبث بزم ایچون دین، مذهب، ایمان، ناموس، حمیت، غیرت، عفت، عصمت کئی صفاتک جمله سندن تجرد ایتدیکجه ممکن دگلدرد. چونکه شؤ صفاتک یرینه قونه حق کلملر اؤمدح و اطراسیله عیوقه چیقاردقلری اسکی ترکیجه ده بؤلنق احتمالی وارمیدر؟ شمدی (لااله الا الله) کلمه توحیدینه (بوقدر تابه حق چالایدن آنجق) عبارت رکیکه و غلیظه سی نصل مقابیل طوبیله بیلور؟ هله شؤ (چالاپ) لفظیله لفظه جلاله ناک تبادلته انسان نصل جواز و یرر؟ تا اقصای چیندن منتهای غربه قدر کافه افراد مسلمین (الله اکبر) دبه لسان جنابیه تکبیر خوان اولورکن (اولو چالاپ) لفظنی یاددن نه حظ طوبیق احتمالی واردر؟

بر طاقم تعبیرات و ترکیبات لسانیه واردرکه مقابللرینی هیچ بروقت هیچ بر صورتله ترکیجه ده آرا مغه امکان یوقدر. مثلاً شؤ: استعظام ناموس، استصغار حیات، استحقار مصائب، مودت همجنسی، حمایت ضعفا، میل معالی، امتناع تذلل، خلوص وجدان، صدق مقال، ثبات عزم، حفظ مسلک، استقامت دیندارانه، فطرت جوانمردانه، شجاعت فداکارانه، میل انتظام، سودای مساعی، اعتقاد نفس، ثبات قلب، آرزوی رجحان، جستجوی ترقی، حفظ حق، ردّ باطل ترکیلرینه معادل، حتی موافق و حتی مقارن بر ترکیب بولمق قابیلدر؟

اوت! بؤ تعبیرلردن بعضیلرینی ترجمه طریقیله افهام قابیلدر. (صدق مقال) مقامنده (طوغری سوز) میل معالی یرینه (یوکسلدیکه یلتشک) جستجوی ترقی مقامنده (ایلرولمگی) آراشدیرمق (کچی). فقط انصاف اولنسون بؤ تعبیرلرله بالاده کی ترکیلر آره سنده لطافت و عذوبتجه بر ملا یتم و حتی حائر اولدینی قوت اعتباریله معناسنه مقارنت متصور میدر؟ بز بوگون جاریق یرینه (بوتین) کیمکده یز. جنخشوره بدلده بانئالون اکتسا ایدبورز. شمدی دنیا بر آزه به گلسه آنلری چیقارده میز. فقط جاریق کینلری، جنخشور استمال ایدنلری ده حقیر کوز میز. نه وقت بز ی ترک نفائس و بدایعه اجبار ایدر لسه اوزمان بزده آنلره سفلیتلرینی کؤ سترمکده قصور ایتیز.

ابوالضیاء توفیق